

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.9.2021.
COM(2021) 573 final

ANNEX 1

Izvješće o fazi zajedničkog osmišljavanja

PRILOG

**Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i
socijalnom odboru i Odboru regija**

Novi europski Bauhaus: atraktivan, održiv, zajedno

Sadržaj

IZVJEŠĆE O FAZI ZAJEDNIČKOG OSMIŠLJAVANJA

1.	Tijek faze zajedničkog osmišljavanja	3
2.	Ključna načela	4
2.1.	Početak s vrijednostima.....	4
2.2.	Nadahnuće u postojećim projektima i idejama	4
2.3.	Širenje razgovora kao ključni alat	5
2.4.	Rast zajednice.....	5
2.4.1.	Partneri.....	5
2.4.2.	Okrugli stol na visokoj razini	6
3.	Metodologija i alati.....	6
3.1.	Internetske stranice novog europskog Bauhaua kao prvi alat za sudjelovanje	6
3.1.1.	Skupljač kratkih priča	6
3.1.2.	Skupljač doprinosa u slobodnom obliku	7
3.1.3.	Prikupljanje informacija iz razgovora	7
3.2.	Analiza podataka: Opći pristup	7
3.2.1.	Načela.....	7
3.2.2.	Pospješitelj i razmjeri: matrica	8
4.	Aktivnosti i nalazi	8
4.1.	Aktivnosti	8
4.2.	Informiranje javnosti.....	11
4.2.1.	Digitalna komunikacija	11
4.2.2.	Službeni partneri novog europskog Bauhaua	11
4.2.3.	Prikupljene priče	13
4.2.4.	Zemljopisna i sektorska ravnoteža	13
4.3.	Nalazi	14
5.	Nove osi	15
5.1.	Ponovno povezivanje s prirodom.....	15
5.2.	Vraćanje osjećaja pripadnosti	18
5.3.	Davanje prioriteta mjestima i ljudima kojima je to najpotrebnije	19
5.4.	Potreba za dugoročnim i integriranim razmišljanjem o životnom ciklusu u industrijskom ekosustavu.....	20
6.	Ideje za djelovanje.....	21
6.1.	Posvećivanje pažnje malim intervencijama.....	22
6.2.	Rad na više razina u isto vrijeme	22
6.3.	Rad s transdisciplinarnošću za integrirani pristup	22
6.4.	Početak s participativnim pristupom	22

6.5.	Inovacije izvan tehnološkog napretka	22
6.6.	Između prošlosti i sadašnjosti	22
6.7.	Novi oblici financiranja	22
7.	VII. Zaključak i sljedeći koraci	22

IZVJEŠĆE O FAZI ZAJEDNIČKOG OSMIŠLJAVANJA

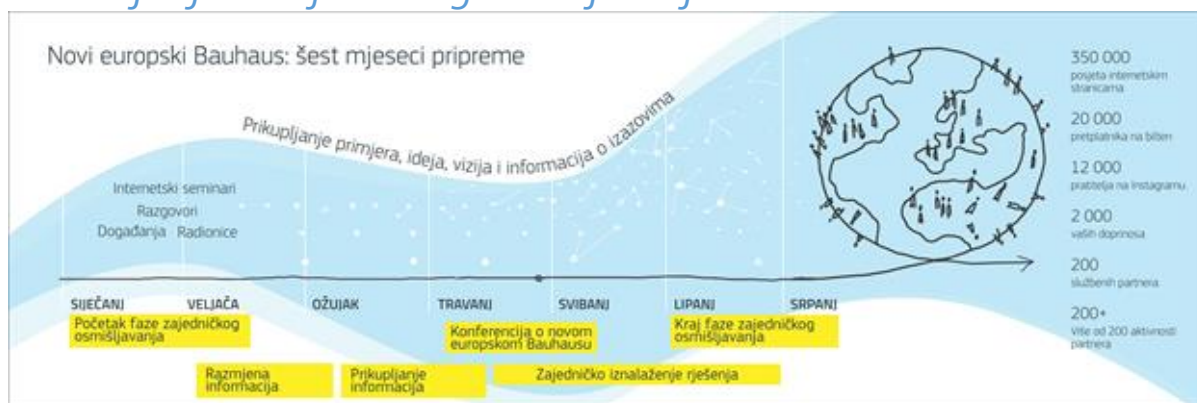
Komisija je za inicijativu novi europski Bauhaus odabrala neuobičajen pristup: osmislila je projekt odozdo prema gore koji se temelji na sudjelovanju i uključivanju. Nakon što je predsjednica Komisije von der Leyen u rujnu 2020.¹ pokrenula projekt, Komisija je zauzela poziciju slušatelja i dala priliku svim zainteresiranim pojedincima da podijele ideje, primjere, vizije i izazove koje bi trebalo uzeti u obzir za projekt.

U ovom prilogu pronaći ćete izvješće o ovoj „fazi zajedničkog osmišljavanja“ u kojem je iznesen koncept novog europskog Bauhauusa predstavljenog danas u Komunikaciji Komisije. Komisija je šest mjeseci opsežno surađivala s građanima, stručnjacima i organizacijama i iz te suradnje doznala najvažnije izazove i izvukla najzanimljivije ideje kojima će se kratkoročno i dugoročno voditi novi europski Bauhaus.

Ukupno je održano više od 200 multidisciplinarnih razgovora, a više od 2 000 sudionika izravno je podijelilo svoje ideje, izazove i vizije na internetskim stranicama novog europskog Bauhauusa. Nadalje, oko 12 000 ljudi pratilo je inicijativu i bilo interaktivno na Instagramu, a više od 8 500 gledatelja pratilo je konferenciju o novom europskom Bauhausu na internetu². U ovoj fazi ključna je bila podrška službenih partnera novog europskog Bauhauusa i članova okruglog stola na visokoj razini jer su širili vijesti o projektu putem svojih mreža i poticanjem novih razgovora.

U ovom su dokumentu sažeti glavni zaključci faze zajedničkog osmišljavanja. Navedene su i korištene metode i alati.

1. Tijek faze zajedničkog osmišljavanja

- **Od siječnja do sredine veljače:** službeno pokretanje inicijative 18. siječnja 2021. otvaranjem namjenskih internetskih stranica; razvoj strategije za pokretanje razgovora o inicijativi (informativni internetski seminari, pozivi za partnere, traženje mreža); izbor članova okruglog stola na visokoj razini.
- **Od sredine veljače do sredine ožujka:** tjedni internetski seminari i radionice za povećanje sudjelovanja organizacija i zajednica; okrugli stol na visokoj razini dobiva oblik; odabrana prva skupina partnera.
- **Od sredine ožujka do sredine travnja:** početak pregleda dolaznih doprinosa: izdvajanje trendova, ključnih tema i izazova iz prikupljenih informacija; organizacija konferencije o novom europskom Bauhausu (od 22. do 23. travnja); prvi sastanci okruglog stola na visokoj razini; aktivnosti partnerskih organizacija.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/SPEECH_20_1655

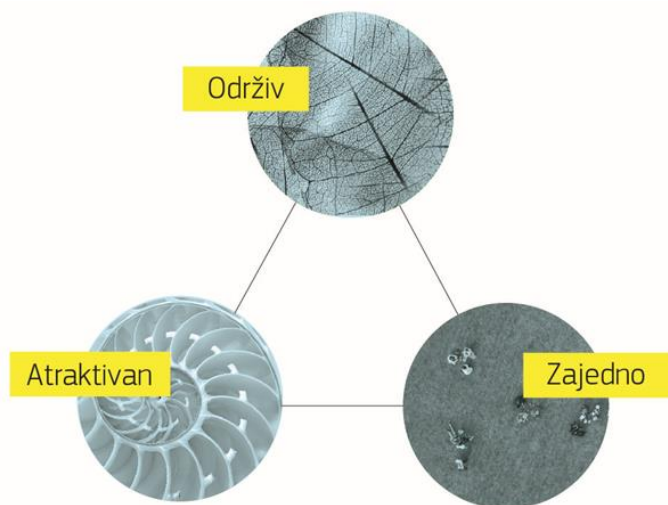
² https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/conference_hr

- **Od sredine travnja do kraja lipnja:** prikupljanje i pregled doprinosa; okrugli stol na visokoj razini održava se svaka dva tjedna; odabir nove skupine partnera svakog tjedna; prvi uređeni rezultati proizašli iz doprinosa na internetskim stranicama dijele se, testiraju, unapređuju i o njima se raspravlja na mnogim događanjima koja organiziraju partneri i drugi neovisni dionici.
- **Kraj lipnja:** zaključivanje faze zajedničkog osmišljavanja.

2. Ključna načela

2.1. Početak s vrijednostima

Novi europski Bauhaus od početka je povezan s trima temeljnim vrijednostima, estetikom, održivošću i uključivošću, pri čemu se posebna pažnja posvećuje stambenim prostorima i načinu života. Ambicija da zeleni plan postane kulturno, pozitivno, opipljivo iskustvo usmjereno na čovjeka temelji se na tom preciznom skupu vrijednosti.

Faza zajedničkog osmišljavanja proizašla je iz trokuta „atraktivan, održiv, zajedno“ i zamišljena je kako bi se odgovorilo na niz ključnih pitanja:

- što koncepti estetike, održivosti i socijalne uključenosti znače za ljude u odnosu na mjesta i načine života?
- koji su problemi koje treba hitno riješiti, a s kojima se građani suočavaju u odnosu na svoje životno okruženje?
- koje su konkretne ideje kojima bi se mogao podržati pokret novog europskog Bauhauusa?
- što bi trebalo biti krajnje područje primjene i glavni prioriteti inicijative novi europski Bauhaus?

2.2. Nadahnuće u postojećim projektima i idejama

Već postoje mnoge dobre inicijative u kojima dolazi do međudjelovanja održivosti, uključivanja i estetike. To vrijedi za održivu arhitekturu, kao što su pokazali dobitnici nagrade Pritzker za 2021.³ za preobrazbu socijalnih stambenih blokova u Bordeauxu⁴. To se isto tako odražava, na primjer, u sve

³ Anne Lacaton i Jean-Philippe Vassal dobitnici su Pritzkerove nagrade za arhitekturu 2021. za svoje radove na obnovi postojećih građevina.

⁴ Pojediniosti potražite na internetskim stranicama EUMiesAward.

većem broju javnih vrtova u kojima susjedi sudjeluju u transformaciji javne zelene površine ili kulturnim festivalima koji umjetnošću skreću pozornost javnosti na ekološke probleme.

Kako bi se potaknulo pojedince koji već rade na dimenzijama novog europskog Bauhauusa, vrednovalo njihove projekte i izvlačilo najbolje iz njihovih ideja, u fazi zajedničkog osmišljavanja u središte su došli postojeći projekti koji mogu biti izvor nadahnuća za inicijativu. Na internetskim stranicama podneseno je oko 1 800 primjera.

Nagrade za novi europski Bauhaus⁵ za 2021. dale su dodatan značaj tom pristupu.

Uspostavljeno je 10 kategorija, koje obuhvaćaju raznolikost dimenzija relevantnih za novi europski Bauhaus. U svakoj je kategoriji dodijeljena posebna nagrada za mlađe naraštaje:

1. tehnike, materijali i procesi za izgradnju i projektiranje
2. zgrade obnovljene u duhu kružnog gospodarstva
3. rješenja za suživot izgrađenog okoliša i prirode
4. revitalizirani urbani i ruralni prostori
5. proizvodi i način života
6. očuvana i transformirana kulturna baština
7. novi oblici mjesta za druženje i razmjene
8. mobilizacija kulture, umjetnosti i zajednica
9. modularna, prilagodljiva i mobilna rješenja za stanovanje
10. interdisciplinarni modeli obrazovanja.

Odgovor je bio dojmljiv: u roku od mjesec dana zaprimljeno je više od 2 000 prijava iz EU-a. Postupak odabira bio je participativan, uz javno glasovanje i procjenu koju su proveli službeni partneri novog europskog Bauhauusa. Konačni dobitnici bit će objavljeni 16. rujna na dodjeli nagrada u Bruxellesu.

2.3. Širenje razgovora kao ključni alat

Dobro je poznato da najbolje zamisli dobivamo iz razgovora, npr. pri večeri ili na sastancima. One postaju još bolje kad okupite ljude iz različitih sredina i različitih mišljenja. Zato su ključni alat za fazu zajedničkog osmišljavanja bili razgovori na različitim razinama.

U središtu je bila međusektorska suradnja, suradnja institucionalnih aktera ili što raznolikijih skupina kako bi se riješio problem izoliranosti i započele nove veze na temelju suradnje prema postizanju zajedničkim ciljevima.

Komisija je podržala te razgovore kompletnom alata dostupnim na internetskim stranicama, kao i svojim sudjelovanjem u njima.

Razgovori su se vodili na lokalnoj razini i razini nacionalnih vlada, a obuhvaćali su i paneuropske inicijative. Rezultati tih razgovora podijeljeni su s Komisijom.

Komisija je u travnju organizirala globalni razgovor: hibridnu konferenciju o novom europskom Bauhausu, s 40 međunarodnih govornika i moderatora. Konferenciju je pratilo više od 8 500 gledatelja iz 85 zemalja. Više panel-rasprava i osam radionica omogućili su plodan dijalog među sudionicima. Rezultati radionica prikupljeni su tijekom sastanaka i te iskorišteni za iznalaženje rješenja.

⁵ https://europa.eu/new-european-bauhaus/2021-prizes_hr

2.4. Rast zajednice

Novi europski Bauhaus temelji se na sve brojnijoj zajednici te na dvjema radnjama kojima se nadahnjuje pokret: pozivu za službene partnere i okruglom stolu na visokoj razini.

2.4.1. Partneri

Komisija je na početku faze zajedničkog osmišljavanja na internetskim stranicama raspisala poziv za službene partnere novog europskog Bauhauusa.

Službeni partneri neprofitne su organizacije koje dijele vrijednosti novog europskog Bauhauusa i koje su predložile konkretne radnje za njegov daljnji razvoj i provedbu, primjerice događanja, izvješća i razgovore.

Zajednica službenih partnera započela je s prvom skupinom od 20 partnera 25. ožujka, a do kraja faze zajedničkog osmišljavanja partnera je bilo više od 200. Poziv za partnere ostat će aktivan u cijeloj fazi provedbe radi potpore dodatnom rastu zajednice⁶.

2.4.2. Okrugli stol na visokoj razini

Od početne skupine od gotovo 80 stručnjaka koje je Komisija odredila za formiranje okruglog stola na visokoj razini za inicijativu, odabrano je 18 članova⁷ zbog njihova osobnog iskustva i stručnosti u vezi s dimenzijama novog europskog Bauhauusa. Oni ne predstavljaju organizacije ni zemlje. U postupku odabira posebna pozornost posvećena je zemljopisnoj, sektorskoj i rodnoj ravnoteži.

Okrugli stol na visokoj razini služi za razmjenu i izražavanje njihovih ideja o ključnim temama, inovativnim idejama i izazovima. Članovi su redovito razmjenjivali ideje s predsjednicom i dvojicom vodećih povjerenika te su zajedno radili u okviru niza radionica. Djelovali su i u svojstvu ambasadora zajednice u okviru komunikacije sa svojim mrežama radi širenja razgovora i prikupljanja uvida u njihovim matičnim i drugim zemljama.

Na temelju svojih razgovora članovi okruglog stola na visokoj razini podijelili su svoju viziju i ideje za djelovanje u konceptualnom dokumentu⁸.

3. Metodologija i alati

3.1. Internetske stranice novog europskog Bauhauusa kao prvi alat za sudjelovanje

S obzirom na ograničenja uzrokovana pandemijom, javnosti je sudjelovanje u fazi zajedničkog osmišljavanja omogućeno kroz digitalnu platformu na kojoj su ljudi mogli lako podijeliti svoje ideje i iskustva. Od njihova pokretanja 18. siječnja 2021. na internetskim stranicama nudile su se dvije glavne ulazne točke za doprinose: jedna namijenjena prikupljanju kratkih priča i jedna za doprinose u slobodnom obliku.

3.1.1. Skupljač kratkih priča

Ova ulazna točka osmišljena je kako bi se prikupili kratki unosi (prosječno oko 2 000 znakova). Bilo ih je moguće dijeliti putem tri odvojena kanala, od kojih se svaki bavio drugom dimenzijom:

- **postojeći primjeri i projekti:** što je već ostvareno i razvijeno
- **vizije i ideje:** prijedlozi projekata koji još nisu provedeni
- **izazovi:** želje i potrebe građana.

⁶ https://europa.eu/new-european-bauhaus/partners-0/partners_hr

⁷ https://europa.eu/new-european-bauhaus/about/high-level-roundtable_hr

⁸ https://europa.eu/new-european-bauhaus/high-level-roundtable-visions_hr

Neki primjeri kratkih priča:

Poštovanje planeta i pomaganje potrebitima

Sklonište u Jankowicama namijenjeno beskućnicima koji nisu dovoljno dobro da bi bili u noćnim skloništim, ali nisu toliko loše da bi trebali javnu zdravstvenu skrb. Za njih je jednokatnica skrivena iza starih stabala pristupačno osmišljen dom sa zajedničkim i privatnim prostorima. Ekološki materijali i instalacije te ponovna upotreba materijala za unutrašnje dijelove čine zgradu održivom.

Obrazovanje djece o odgovornom građanstvu i održivosti

Podizanje samopouzdanja i obrazovanje djece kako bi se zainteresirala za održivost, demokraciju i globalne ciljeve. Učenike 5. razreda podučavalo se tijekom jednogodišnjeg programa o planiranju gradova te se poticala njihova kreativnost, a ona su zamislila svoj održivi grad iz snova te ga predstavila u razredu.

Održivi zdravstveni centar koji povećava moral pacijenata i osoblja

Centar za hitnu pomoć u La Coruñi (Španjolska) proširen je drvenom zgradom od prirodnih materijala, sa zapaženom količinom montažnih elemenata i s niskom potrošnjom energije. Zgrada je blizu nulte neto potrošnje energije, raslinje i prirodno svjetlo dio su okoline i pokazala se korisnom za pacijente.

Prenamjena opeke i keramičkih pločica u nove građevinske materijale

Projekt uporabe građevinskih materijala koji se prije nisu toliko koristili temelji se na uvažavanju njihovih inherentnih vrijednosti. Prenamjenom građevinskog otpada i otpada od rušenja u obliku opeke i keramičkih pločica iz Barcelone stvaraju se novi materijali za kružno gospodarstvo i odražava arhitektonski identitet i povijest šarolikih ulica grada.

3.1.2. Skupljač doprinosa u slobodnom obliku

Dodatnom ulaznom točkom nudila se mogućnost ispunjavanja obrasca nakon podnošenja doprinosa, u obliku četiri otvorena pitanja namijenjena formuliranju informacija unutar inicijative novi europski Bauhaus.

3.1.3. Prikupljanje informacija iz razgovora

Za vrijeme cijele faze zajedničkog osmišljavanja mnogi su se razgovori vodili u vezi s inicijativom novi europski Bauhaus. Posebno u prvim tjednima, Komisija je organizirala desetke „**pokretačkih sastanaka**“ za **poticanje sudjelovanja među određenim mrežama**. Tim novog europskog Bauhauusa pomno je pratio i upravljao tim prvim sastancima, **ali je primijećeno i da se sve veći broj međusobno povezanih događanja počeo iz tjedna u tjedan samostalno pojavljivati**, osobito nakon konferencije o novom europskom Bauhausu u travnju. U mnogim slučajevima organizatori događanja podijelili su rezultat razgovora na internetskim stranicama.

3.2. Analiza podataka: Opći pristup

3.2.1. Načela

Faza zajedničkog osmišljavanja, a posebno aktivnosti povezane s prikupljanjem doprinosa, razvijene su oko više ključnih načela.

3.2.1.1. Transparentnost

Da bi proces bio potpuno otvoren i participativan, mora biti dosljedno transparentan. Ovo načelo osigurano je putem internetskih stranica novog europskog Bauhauusa, na kojima je, zajedno s glavnim poveznicama na alate za sudjelovanje, moguće pronaći informacije o okruglom stolu na visokoj razini, partnerima i kalendaru za praćenje glavnih događanja inicijative. Nadalje, svi doprinosi postajali su dostupni javnosti⁹ razvojem sustava vizualizacije. Zahvaljujući tom alatu i

⁹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/co-designing-new-european-bauhaus-0_hr

njegovim istraživačkim značajkama, svi zainteresirani korisnici ili organizacije mogli su provesti svoje „iznalaženje rješenja” i analizu.

3.2.1.2. *Raznolikost i jednako postupanje*

Profili doprinosa zaista su raznoliki, od kratkih svjedočanstava do dugih sažetaka niza događanja, pa sve do eseja, dokumenata sa stajalištem ili istraživačkih članaka. **Unatoč razlikama u složenosti, formuliranju teksta i duljini, bilo je važno svaki unos pregledati s istom razinom pozornosti.**

3.2.1.3. *Grupiranje*

Druga temeljna točka kojom se vodio pregled bila je ideja **izbjegavanja prisilnog razvrstavanja doprinosa u određene, unaprijed definirane kategorije**, a zatim nastavljane s kvantitativnim pristupom kojim bi se ograničila analiza na to *koliko unosa odnosi na određenu temu*.

Metoda se stalno prilagođavala u funkciji sadržaja koji se prikupljao te se priče i ideje grupiralo u skupine tema i pitanja za koje su mogle biti korisne.

Nakon utvrđivanja posebnih trendova bilo je važno da se pojedinačna stajališta ne izgube u masi, nego im posvetiti **posebnu pažnju** radi protuteže velikim skupinama sličnih doprinosa.

3.2.2. *Pospješitelji i razmjeri: matrica*

Osim utvrđivanja trendova i netipičnih vrijednosti, procesom grupiranja nastojao se utvrditi i **niz pospješitelja, tipologije resursa potrebne za pružanje potpore** transformaciji (mreže, kultura, obrazovanje, istraživanje, infrastruktura, mjesta, tehnologija, politike i regulatorni okvir, strategije i programi). Popis pospješitelja spojen je s **razmjerima primjene**, počevši od lokalne dimenzije i „širenja perspektive” do globalnog konteksta (izgradnja, susjedstvo, selo i urbano područje, regionalni, nacionalni, europski, svjetski i višestruki).

Kombinacija pospješitelja i razmjera u matricu bila je važna za povezivanje ukupnih trendova u težnjama s konkretnijim idejama o tome kako napredovati prema željenim transformacijama.

4. *Aktivnosti i nalazi*

4.1. *Aktivnosti*

Aktivnosti su bile iznimno raznolike. Komisija nije kontrolirala aktivnosti koje su predložile druge organizacije kako bi razgovor bio što uključiviji i otvoreniji. U ovom dokumentu nije moguće navesti sve organizacije i aktivnosti. Primjeri su stoga tu i za mnoge neopisane aktivnosti.

Publika je bila raznolika: činili su je arhitekti, znanstvenici, organizacije za socijalno stanovanje, akteri u industriji, djeca, studenti umjetnosti i tijela javne vlasti.

Lokalne organizacije udružile su se i imala vlastita događanja u svojem susjedstvu ili regiji (Galicija u Španjolskoj, Gdynia u Poljskoj). U drugim slučajevima partneri su iskoristili svoje europske mreže radi započinjanja **razgovora u cijeloj Europi** o određenoj temi (Housing Europe¹⁰, BEDA¹¹, IFLA Europe, New European Bauhaus Collective¹², Europeana¹³, Europa Nostra¹⁴, Triennale Milano¹⁵, Wood4Bauhaus Alliance¹⁶).

¹⁰ <https://www.housingeurope.eu/blog-1558/the-new-european-bauhaus>

¹¹ <https://www.beda.org/news/new-european-bauhaus/>

¹² <https://www.ace-cae.eu/activities/new-european-bauhaus-collective-nebc/>

¹³ <https://pro.europeana.eu/page/new-european-bauhaus>

¹⁴ <https://www.europanostra.org/cultural-heritage-as-an-integral-dimension-of-the-new-european-bauhaus-initiative/>

¹⁵ <https://triennale.org/bauhaus>

¹⁶ <https://wood4bauhaus.eu/>

U nekim državama članicama inicijativu su usvojili **nacionalni akteri ili ministarstva** (Švedska, Danska, Španjolska, Litva, Njemačka, Slovenija, Estonija, Italija i drugi). Drugi gradovi i države članice

obratili su se pandanima u susjednim zemljama kako bi organizirali **regionalne razgovore** (Nordic Bauhaus¹⁷, Bauhaus of the Sea¹⁸ ili NEB goes South, platforma s arhitekturnim odsjecima šest sveučilišta¹⁹).

¹⁷ <https://www.nordicbauhaus.eu/#/page=1>

Službeni partneri i članovi okruglog stola na visokoj razini novog europskog Bauhaua vrlo su često imali ključnu ulogu u tim inicijativama.

Inicijativom novi europski Bauhaus potaknuo se razvoj mnogih **aktivnosti koje uključuju djecu i mlade**, često radi uključivanja njihove kreativnosti u fazu zajedničkog osmišljavanja. Na primjer, Bavarsko državno ministarstvo za stanovanje, građevinarstvo i promet pokrenulo je natječaj za djecu do 14 godina te ih je pozvalo da pošalju sliku kako bi nadahnuli budućnost izgradnje domova i zajedničkog života. Sasko državno ministarstvo pravosuđa i demokracije, Europe i ravnopravnosti zajedno s gradom Chemnitzom i njegovim državnim uredom za školstvo i obrazovanje organiziralo je slično natjecanje te je ponudilo nagradu mladima u dobi od 14 do 18 godina za najbolju viziju budućnosti, koju je trebalo predstaviti crtežima, slikama, grafikama, skulpturama ili modelima.

Arkki, finska kulturna platforma, pokrenula je umjetničko natjecanje za razmišljanje o inicijativi novi europski Bauhaus, dok će Architektūros Fondas, neprofitna organizacija iz Litve, organizirati petodnevne radionice u sedam malih gradova u zemlji kako bi se poboljšalo razumijevanje mladih o njihovu životnom okruženju, potaknula kreativnost i njegovao osjećaj osobne odgovornosti.

Novi europski Bauhaus izazvao je veliko zanimanje i u **industrijskoj zajednici**. Nekoliko sektorskih organizacija prijavilo se u svojstvu partnera za novi europski Bauhaus te organiziralo događanja i radionice (npr. Fashion Council u Njemačkoj, zaklada LafargeHolcim ili konkretna inicijativa). Europska drvna industrija osnovala je savez Wood4Bauhaus, u okviru kojeg taj sektor prvi put pokušava udružiti snage u zajedničkom projektu. Europski okrugli stol za industriju organizirao je dva sastanka o novom europskom Bauhausu usmjerena uglavnom na građevinski sektor. Zajednica za energiju iz obnovljivih izvora pridružila se razgovorima i dala zanimljive uvide u proces.

Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) aktivirao je svoj ekosustav partnera koji se nalaze u cijelom EU-u kako bi skrenuo pozornost javnosti na novi europski Bauhaus i pridonio stvaranju interdisciplinarnih aktivnosti u gradovima i ruralnim područjima, s temama u rasponu od zelene tranzicije preko arhitektonskih, kulturnih i povijesnih lokaliteta, cirkularnosti i urbane otpornosti, do univerzalne mobilnosti kao ključnog pospješitelja socijalne uključenosti.

Nacionalne vlade i regionalni subjekti aktivno su sudjelovali u fazi zajedničkog osmišljavanja. Na primjer, španjolsko Ministarstvo prometa, mobilnosti i urbanog razvoja organiziralo je konferenciju kako bi istražilo koju ulogu Španjolska može imati u definiranju i provedbi novog europskog Bauhaua te je pokrenulo institucionalni dijalog i razmjenu iskustava između relevantnih projekata i aktera. Sličan je i slučaj inicijative Nordic Bauhaus, u kojoj je više od 1 600 ljudi iz nordijskih zemalja pod vodstvom finskog Ministarstva okoliša raspravljalo o temama važnima za nordijsku klimu, crpeći nadahnuće iz tradicionalnih lokalnih drvenih gradova i nordijske socijalne države. Ministarstvo unutarnjih poslova u Njemačkoj organiziralo je radionicu kako bi prikupilo doprinose aktera na terenu. U Litvi je Ministarstvo okoliša s Ministarstvom kulture organiziralo nacionalnu raspravu o novom europskom Bauhausu.

Novi europski Bauhaus izazvao je veliko zanimanje u **Europskom parlamentu**: Odbor za kulturu i obrazovanje (CULT) i Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) organizirali su niz događanja oko Bauhaua, od neslužbenih razmjena s Komisijom do službenog saslušanja sa stručnjacima iz država članica²⁰. Osnovana je međustranačka i međuodborna skupina prijateljstva koja odražava holistički pristup novog europskog Bauhaua, a pridružilo joj se više od 30 zastupnika

¹⁸ <https://bauhaus-mar.pt/en/>

¹⁹ Atena, Zagreb, Valencija, Porto, Bologna i Toulouse.

²⁰ <http://www.eu-smart.community/index.html>

u Europskom parlamentu. Oni su pridonijeli informacijama u fazi zajedničkog osmišljavanja i organizirali javno događanje s civilnim društvom.

Odbor regija organizirao je razgovor gradonačelnika europskih prijestolnica kulture i europskih prijestolnica inovacija i vlastitih članova uz podršku i sudjelovanje Komisije.

Europska komisija organizirala je niz internetskih seminara radi informiranja zajednica i prikupljanja doprinosa te **konferenciju o novom europskom Bauhausu**²¹. Službe Komisije koje rade na određenim aspektima novog europskog Bauhauusa obratile su se svojim zajednicama i organizirale radionice i događanja, na primjer, s predstavnicima mladih ili predstavnicima iz rudarskih regija, kako bi istražile na koji bi način prema njihovu mišljenju novi europski Bauhaus mogao pomoći u tranziciji.

Većina razgovora i događanja bila je usmjerena na europsku publiku. Međutim, bilo je aktivnosti i izvan EU-a, na primjer, u Turskoj, Južnoj Americi i SAD-u. Komisija je svjesno odlučila u okrugli stol na visokoj razini uključiti osobe koje nisu Europljani kako bi se istaknule globalne ambicije projekta. Osim toga, nekoliko partnera izvan Europe organiziralo je događanja na kojima su se povezali s europskim kolegama.

4.2. Informiranje javnosti

4.2.1. Digitalna komunikacija

Ključna načela komunikacijske strategije su otvorenost, angažiranost i zajedničko stvaranje, pri čemu se sadržaj temelji na pričama koje ljudi dijele. Vizualni identitet faze zajedničkog projektiranja bio je nenametljiv. Cilj je bio dati ljudima priliku da usvoje koncept i pokažu svoju kreativnost.

Od siječnja 2021. kampanja je zainteresirala širu europsku publiku:

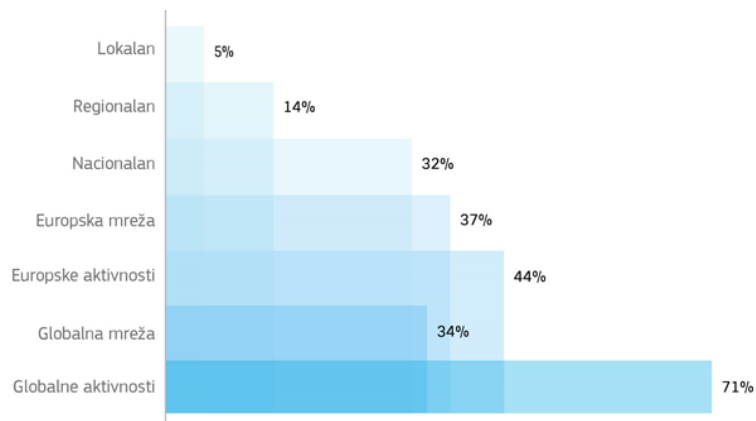
- na Instagramu: korisnički račun (izabran kao glavna komunikacijska platforma zbog svoje vizualne prirode) dobio je više od 12 000 pratitelja,
- na Twitteru: čak i bez namjenskog korisničkog računa na Twitteru, razgovori uz navođenje ključne riječi #NewEuropeanBauhaus proizveli su oko 23 000 interakcija,
- na službenim internetskim stranicama zabilježeno je više od 350 000 posjeta,
- bilten broji više od 20 000 pretplatnika,
- aktivirana je stranica na Pinterestu,
- na internetskim seminarima sudjelovalo je 4 300 sudionika.

4.2.2. Službeni partneri novog europskog Bauhauusa

Do kraja faze osmišljavanja 750 subjekata prijavilo se za službeno partnerstvo, pri čemu ih je 270 prihvaćeno te su objavljeni na internetskim stranicama.

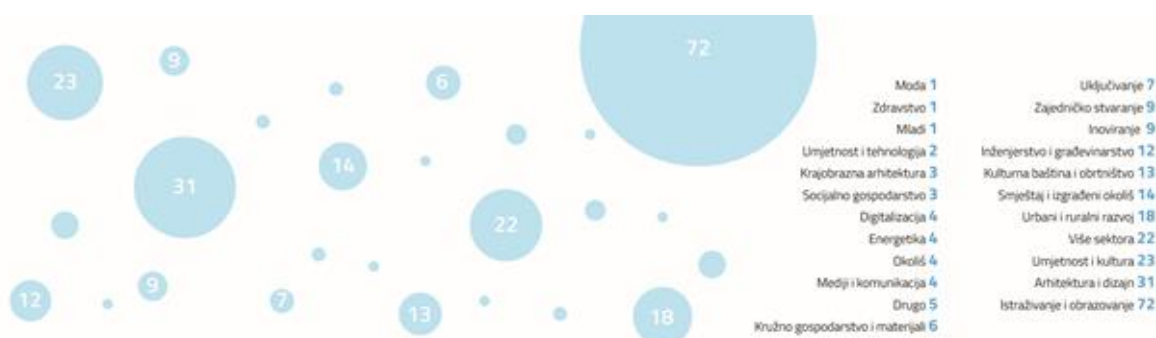
Informiranje koje provodi zajednica službenih partnera kreće se od organizacija aktivnih na lokalnoj razini do mreža u cijelom EU-u koje obuhvaćaju više subjekata. Kumulativni doseg organizacija koje su do sada bile službeni partneri može se procijeniti u milijunima.

²¹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/conference_hr

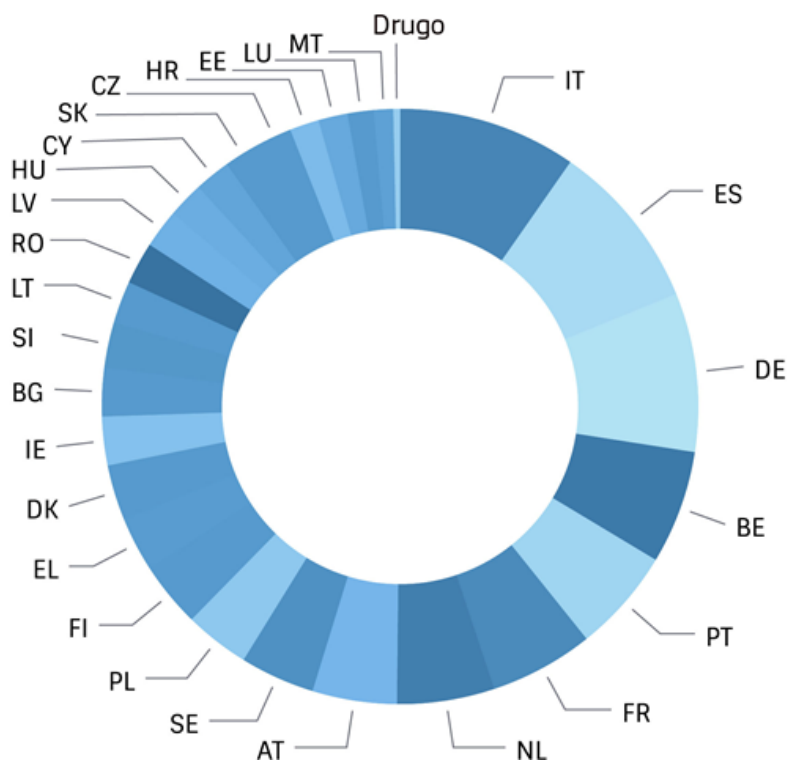

(mreže se odnose na partnerske organizacije koje imaju članove u različitim zemljama, a aktivnosti na partnere s poslovnim nastanom u samo jednoj zemlji, ali koji neke aktivnosti provode u drugim zemljama)

Partneri su vrlo raznoliki po vrsti sektora i području stručnosti.

Zajednica ima partnere u većini država članica, a 36 % njih su transnacionalne mreže s članovima u mnogim državama članicama i izvan njih, čime se poboljšavaju geografski doseg i ravnoteža.

Geografska raspodjela partnera, uključujući pokrivenost mrežama

4.2.3. Prikupljene priče

4.2.3.1. Skupljač kratkih priča

Putem skupljača priča prikupljeno je oko 1 800 doprinosa. Neki su bili duga objašnjenja istraživanja, a drugi kratka opažanja o idiličnom mjestu, sjećanju ili određenoj građevini ili tehnici.

Broj doprinosa: primjeri (1 145), ideje (452), izazovi (167).

4.2.3.2. Skupljač doprinosa u slobodnom obliku

Oko 200 doprinosa podijeljeno je putem skupljača doprinosa u slobodnom obliku. Ta ulazna točka uključivala je razne sudionike: stručnjake, istraživače i istraživačke skupine, privatna trgovačka društva, škole i sveučilišta, kulturne organizacije, vladine i nevladine organizacije, regionalne i nacionalne agencije, mreže i centre. Zahvaćenost se razlikuje i među skupinama i udruženjima koji su dali svoje doprinose, od lokalne dimenzije do međunarodne i globalne razine.

4.2.4. Zemljopisna i sektorska ravnoteža

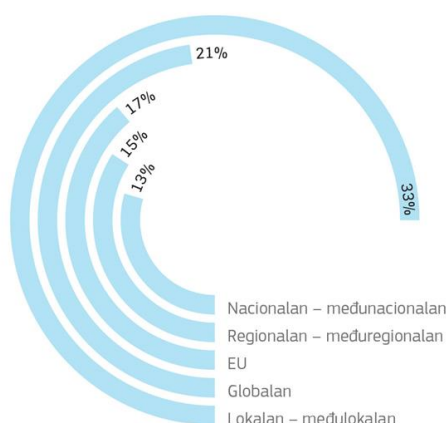
Komisija je posebnu pozornost posvetila zemljopisnoj i sektorskoj ravnoteži: za vrijeme prvih tjedana prikupljanja Italija, Španjolska i Njemačka bile su zemlje s najvećim brojem podnositelja i aktivnosti. Potaknut intervencijama Komisije, partnerskih organizacija, članova okruglog stola na visokoj razini i drugih, projekt bi mogao doprijeti do šire publike u obliku događanja, razgovora i pokretačkih sastanaka.

Kad je riječ o ulozi sudionika, novi europski Bauhaus prirodno je privukao **veliki interes građevinskog sektora** (arhitekti i inženjeri), uglavnom zbog izričitog upućivanja na arhitektonski svijet, što se odražava i u nazivu projekta. Nizom tematskih događanja koja su planirana izravno s određenim skupinama organizacija i za njih pomoglo se doprijeti do nezastupljenih (ili manje zastupljenih) sektora. To je uz integraciju partnera iz različitih područja poboljšalo sektorsku raznolikost.

Koja je vaša uloga?

Većina doprinosa došla je s lokalne razine.

4.3. Nalazi

Analiza nalaza temelji se na podacima prikupljenima od skupljača kratkih priča, skupljača doprinosa u slobodnom obliku te informacijama prikupljenima iz razgovora i u okviru događanja koje je Europska komisija organizirala i/ili u kojima je sudjelovala.

Kako bi se sagledalo što koncepti estetike, održivosti i socijalne uključenosti znače za ljude u odnosu na mjesta i načine života, potrebno je razdvojiti unose i višestruke dimenzije.

Održivost je uglavnom bila povezana sa „zelenim“ aspektima, kao što su kružno gospodarstvo, energetska učinkovitost, ponovna upotreba materijala. **Uključenost** je bila povezana s obraćanjem veće pozornosti na potrebe marginaliziranih ili ranjivih skupina, sudjelovanjem svih skupina društva u odlučivanju, povećanom povoljnošću i pristupačnošću stambenog fonda te povezivanjem ljudi. **Estetika** se obično odnosi na ponovno otkrivanje povijesti i arhitektonskog naslijeđa, mjesta koja se čine poznatima ili su u skladu prirodom i mjestima ili oblicima koji potiču kreativnost i maštu.

„Povjerenje u novo, međutim, ne bi trebalo značiti slijepo hitanje u budućnost bez uporišta, već istraživanje pozitivne interakcije identiteta zemlje (njezini genius loci) s jezicima, materijalima, tehničkim i proizvodnim načinima današnjeg svijeta.“

„Stanovnike ne zanima samo praktično znanje o obnovama. Oni su i emocionalno uključeni i osjećaju potrebu za poetskim i osjetljivim odnosom s mjestima u kojima žive u ovim prijelaznim razdobljima.“

(internetske stranice novog europskog Bauhauusa, skupljač kratkih priča)

Većina je tema međusobno povezana: na primjer, pristup zelenim površinama može potaknuti ljude na okupljanje; povoljne kuće trebaju biti blizu tržišta rada kako bi se stvorio ekosustav za zdrav i funkcionalan život. Lokalno poboljšanje mjesta ne može se postići bez uzimanja u obzir njegove srži.

5. Nove osi

Grupiranje unosa dovelo je do četiriju temeljnih osi kako je objašnjeno u ovoj Komunikaciji:

- ponovnog povezivanja s prirodom,
- vraćanja osjećaja zajedništva i pripadnosti,
- davanja prioriteta mjestima i ljudima kojima je to najpotrebnije,
- potrebe za dugoročnim i integriranim (kružnim) razmišljanjem o životnom ciklusu u industrijskom ekosustavu.

5.1. Ponovno povezivanje s prirodom

Iz unosa se višekratno vidi temeljna potreba za ponovnim povezivanjem i obnovom odnosa s prirodom. Opća tendencija vraća se na holističko razmišljanje u okviru kojeg se sagledavaju način života i razmišljanja, gospodarstvo i društvo te granice planeta kroz ekocentričan pristup.

„Ljudi u urbanim središtima desetljećima su otuđeni od prirode. Danas je potreba za otvorenim zelenim površinama važnija nego ikad prije.“

„Unutar prirode (zeleni zidovi, zelene zgrade, zeleni trgovi, urbani povrtnjaci... zeleno ne mora više biti nešto izvan grada i drugačije, već jedan od njegovih glavnih materijala)“

„Programom Barcelona Superblocks nastoji se učiniti grad zdravijim i ugodnijim za život te skratiti vrijeme potrebno za dolazak iz jednog dijela grada u drugi. To se postiže stavljanjem zdravlja ljudi u prvi plan, reorganizacijom mobilnosti tako da bude učinkovitija i sigurnija te istodobnim promicanjem aktivne i održive mobilnosti kako bi bilo prostora za društvene odnose i nastojanjem da se stvori zeleniji grad s više prirode i bogatom bioraznolikošću.“

„Moj prijedlog temelji se na razvoju trajnih obrazovnih programa u školama kako bismo djecu od najranije dobi uključili u razvoj i zaštitu okoliša.“

„Ništa nismo izmislili. Samo nastavljamo viziju svojih predaka tako što poštujemo prirodu i omogućujemo suživot s njom.“

(internetske stranice novog europskog Bauhauusa, skupljač kratkih priča)

U nekoliko stajališta tvrdilo se da se izgrađeni i prirodni okoliš ne bi trebali tretirati kao zasebni elementi, nego kao međusobno povezani dijelovi istog ekosustava. Priroda bi u gradovima trebala biti sastavni dio urbane strukture, s intervencijama u rasponu od malih vrtova do većih projekata, sa zajedničkim ciljem vraćanja prirode u grad i dopuštanja da bude što vidljivija. Rješavanje problema narušenih gradskih područja jedna je od ideja koje su se često javljale, osobito ondje gdje zapostavljeni prostori imaju potencijal pretvoriti se u visokokvalitetne aktivne prostore za život kojima se može potaknuti bioraznolikost i regeneracija.

U prostornom smislu u okviru urbanističkog planiranja trebalo bi istodobno obratiti jednaku pažnju na više dimenzija. Obnova bioraznolikosti i staništa mora se provesti zajedno s promjenom obrazaca mobilnosti s automobila, koji danas prevladavaju, na prostore koji omogućuju pješaćenje i koji su povezani kako bi gradovi bili zdraviji i ugodniji za život. Pобољшanje kvalitete zraka i vode rješavanjem problema neodrživog iskorištavanja resursa i gospodarenja otpadom isto će povećati kvalitetu života i zdravlje gradskog stanovništva te zdravlje prirode.

„Zeleni pojas trga shvaćen je kao početak urbane šume, polazište razmišljanja o cijelom gradu kao urbanom ekosustavu.“

(Trg Skanderbeg, Tirana, Albanija – internetske stranice novog europskog Bauhauusa, skupljač kratkih priča)

Izvan urbanog područja gubitak bioraznolikosti, ranjivost okoliša, gubitak lokalnog znanja i poljoprivrednih gospodarstava izazovi su s kojima se susreću mnoga ruralna područja. U tim se slučajevima predložena rješenja uglavnom odnose na održive turističke prakse, modele permakulture ili agrošumarstva, pametna ili ekološka sela, obnovu bioraznolikosti i integraciju ruralno-urbane dinamike.

„Željeli bismo uvesti strategije održivog planiranja koje mogu primjenjivati lokalni i regionalni akteri u alpskim regijama pri pretvaranju bivših industrijskih lokacija u dobra radna i životna okruženja. U tako složenom zadatku mora se uzeti u obzir lokalni gospodarski, ekološki i društveni kontekst. Ne može ga obaviti samo jedan stručnjak.”

(Projekt transformacije alpskih industrijskih pejzaža – internetske stranice novog europskog Bauhausa, unos doprinosa u slobodnom obliku)

5.2. Vraćanje osjećaja pripadnosti

Ključna tema koja proizlazi iz unosa odnosi se na potrebu za njegovanjem osjećaja pripadnosti i ponovnim otkrivanjem duha mjesta, što ljude povezuje s njihovim životnim okruženjima i lokalnom kulturom i poviješću.

„Nedostatak kreativnih kulturnih javnih prostora. Prostori koji će povezati umjetnost i društvo. Prostori za kulturni rast društva. Prostori za javne rasprave i razgovore. Prostori za zajedničko stvaranje i suradnju. Prostori za razvoj vještina i radionice. Prostor za potpunu uključenost.”

„Postoji jasna želja za životom u zajednici, želja za zajedništvom, za pripadanjem.”

„Imigrantima je važno ponovno pronaći obiteljsku dimenziju za dijeljenje trenutaka s drugima. Obično se te prigode grade oko hrane te u zajedničkim prostorima u dijeljenom smještaju.”

„Kulturne aktivnosti bit će korisne za stvaranje zajedničkih narativa i vrijednosti povezanih s poštovanjem okoliša u zajedničkom prostoru kao foruma u kojem bi novi kulturni pristupi mogli pomoći u rješavanju društvenih problema radi zajedničke dobrobiti. Svi znamo da se kulturnim aktivnostima podržavaju četiri osi održivosti: gospodarski, društveni, okolišni i nadasve ljudski kapital.”

„Razumijevanje srži zajednice. Ta je ideja nadahnuta načelima Bauhausa, koji su obnovljeni i ponovno osmišljeni za naše doba, a predlaže se pilot-projekt koji kombinira istraživanje i stvaranje vizije sa savjetodavnim metodama kako bi uključio zajednicu u definiranje vlastitog jedinstvenog iskustva. Tim se prijedlogom nastoji pomoći u razvoju relevantnije i smislenije arhitekture i javnog prostora koji odražavaju i osvježavaju elemente koji su voljeni i cijenjeni na određenom mjestu ili vremenu i kojima se definira njegov identitet.”

(internetske stranice novog europskog Bauhausa, skupljač kratkih priča)

Dobar primjer predstavljaju razgovori dionika iz rudarskih regija u tranziciji. Njima je ukazano na to da su politike tranzicije usmjerene na održivost, inovacije i otvaranje novih radnih mjesta, ali da se pritom često zanemaruje dimenzija razvoja zajednice, kulturna i arhitektonska baština i svrha. Tranziciju se mora ponovno usmjeriti na potrebe i viziju zajednice u odnosu na transformaciju njezina okruženja.

Drugi važan izazov koji su ljudi naveli nedostatak je kvalitetnih mjesta gdje bi se mogli sastajati, razmjenjivati ideje i družiti, što negativno utječe i na društveno jedinstvo i na dobrobit pojedinca. Na primjer, to je slučaj bivših sovjetskih okruga i zgrada, gdje se proces obnove ne bi trebao usredotočiti samo na stvarnu (ponovnu) izgradnju, već i na pronalaženje novog osjećaja identiteta i promicanje dobrobiti.

„Moramo humanizirati sovjetska dvorišta i susjedstva. Trenutačno ne postoje odgovarajući javni prostori kojima bi se mogla potaknuti interakcija u zajednici, rekreacijske aktivnosti ili lokalna

poduzetnost. Za rješavanje tog problema potrebni su inovativno urbano projektiranje, alati i rješenja izvan postojećih okvira.

„Urbani prostori i tipologije koji su uobičajeni u gradskim središtima ili starim gradovima nikad se neće moći prilagoditi sovjetskim okruzima jer su potonji izgrađeni znatno drugačije. U skladu s tim moramo gotovo iznova osmisliti te prostore i stvoriti nove urbane prostore u kojima će zajednice uživati i u kojima će živjeti.”

(internetske stranice novog europskog Bauhauusa, ulazna točka za unos doprinosa u slobodnom obliku)

Kultura i umjetnost imaju ključnu ulogu u ponovnom povezivanju ljudi s karakterom, poviješću i tradicijom, koji tvore istaknuti „osjećaj” mjesta. Osim toga, djeluju kao katalizatori za okupljanje ljudi i premošćivanje društvenih udaljenosti dijeljenjem različitih gledišta i iskustava, a mogu imati ulogu i u revitalizaciji susjedstava ili čak širih područja.

Proširenje koncepta kulture te očuvanje arhitektonske baštine i kulturnih znamenitosti moglo bi odigrati značajnu ulogu, osobito u okviru projekata obnove i restauracije. Primjena lokalnog znanja i tehnika način je za ponovno povezivanje ljudi s mjestima u kojima žive, ali ima potencijal i za poticanje gospodarstva.

Nadalje, ljudi su izrazili ambiciju da budu aktivni u podržavanju lokalnog poslovnog ekosustava i decentralizacije nekoliko lanaca opskrbe, od proizvodnje hrane do distribuirane proizvodnje robe. Podržavanjem „gospodarstva blizine” i modela „grada u kojem je sve dostupno unutar 15 minuta” (ili „cjelovite zajednice”) može se stvoriti više lokalnih mogućnosti te mogu nastati dinamične mješovite zajednice gdje je sve potrebno svima nadohvat ruke.

5.3. Davanje prioriteta mjestima i ljudima kojima je to najpotrebnije

Ključne dimenzije koje su se pojavile u ovom području su sljedeće:

- važnost jednakog sudjelovanja građana u donošenju odluka i potreba za uključivim pristupom kojim se uzimaju u obzir iskustva i potrebe različitih skupina u javnom i privatnom kontekstu,
- potreba povezivanja ruralnih područja s gradovima, ali i rješavanje problema nejednake digitalne pismenosti,
- potreba rješavanja problema beskućništva te povećanje priuštivosti i pristupačnosti stanovanja za skupine u najnepovoljnijem položaju.

„Kuća (podsjećajući na Bauhaus) nije ništa bez usluga, bez društvenosti, kolektivnog i javnog prostora. Usmjeravanje na smještaj znači rad na samoj srži našeg društva: to znači brinuti se o ljudima, i to svima, bez obzira na boju kože, mjesto otkuda dolaze, spol ili vjeru, jesu li domaće stanovništvo ili migranti.”

„Uključivost – riječ s jednim značenjem, ali postoje tisuće načina da se nekoga zaista uključi u naše društvo. Ljudi s oštećenjem vida ili sluha ili teškoćama u kretanju u današnje doba nisu u potpunosti uključeni.”

„Mali gradovi i sela koji se nisu uspjeli prilagoditi gospodarskim promjenama doživjeli su odlazak mlađih naraštaja, sve veću izolaciju starijih stanovnika i postupno napuštanje izgrađenog okruženja.”

„U Europi je mnogo općina i malih jezgri ruralnog stanovništva čiji se broj smanjuje i koje nestaju. Međutim, mnoge od njih imaju veliki potencijal jer povezuju osnove povijesne, kulturne, baštinske i prirodne autentičnosti.“

„Kod osoba s invaliditetom izuzetno je izražena pojava samoizolacije zbog stava ljudi koji ih okružuju (subjektivni čimbenik povezan s predrasudama) i nepristupačnog izgrađenog okruženja (objektivni čimbenik koji izravno utječe na mobilnost). Ta samoizolacija započinje tijekom djetinjstva, na igralištima – mjestu gdje djeca postaju samosvjesna i svjesna razlika među njima.“

„Mladi i stariji posebno su isključeni iz trenutačne [stambene] ponude. Mladi uglavnom zbog premalog dohotka, a stariji zbog niza čimbenika (pristupačnost, udaljenost od urbanog središta, usamljenost, potreba).“

(internetske stranice novog europskog Bauhauusa, skupljač kratkih priča)

Da bi se poboljšala socijalna uključenost, potrebno je pobrinuti se za potrebe marginaliziranih odnosno ranjivih skupina, kao što su starije osobe, osobe s invaliditetom ili imigranti, te svima osigurati jednak pristup uslugama, zelenim površinama i digitalnim alatima. U mnogim se unosima upućuje na prethodno navedeno kao na dobre instrumente za jačanje položaja ljudi i demokratizaciju sudjelovanja u donošenju odluka.

Broj stanovnika smanjuje se u brojnim ruralnim područjima, što pak dovodi do gospodarske i/ili društvene deprivacije te narušavanja prirodnog i izgrađenog okoliša. U ruralnim područjima često nedostaje (fizičke i digitalne) povezanosti, pa tako i mogućnosti u smislu radnih mjesta ili potencijala za inovacije. Rješavanje pitanja povezivanja i pristupačnosti kao načina za poboljšanje socijalne uključenosti vrijedi i za urbana područja u kojima su određena susjedstva fizički i/ili društveno odvojena, pa u njima dolazi do marginalizacije i nejednakog pristupa uslugama. U urbanim područjima pitanje „smanjivanja“ gradova ima negativne gospodarske, društvene i infrastrukturne posljedice za koje je potrebna dugoročna strategija.

Znatan broj unosa i razgovora potvrđuje da fokus ne smije biti samo na smještaju i izgrađenom okruženju, već i na olakšavanju pristupa uslugama i infrastrukturi.

5.4. Potreba za dugoročnim i integriranim razmišljanjem o životnom ciklusu u industrijskom ekosustavu

Postoji potreba za hitnim rješavanjem problema neodrživog iskorištavanja resursa i otpada u određenim industrijama (npr. građevinarstvo, moda, proizvodnja).

„S obzirom na to da je Bauhausom otvorena rasprava o tome kako razmišljamo i gradimo građevine, u okviru nove rasprave mora se razmotriti kako je proces izgradnje opteretio naš ekosustav.“

„Upotreba suhe posidonije kao toplinske izolacije podsjeća nas da ne živimo u kući već u ekosustavu.“

„Podaci i propisi o životnom ciklusu kao osnovi održive industrije – s primjerom drvene građe.“

*„Predlažemo uvođenje micelija (*pluturus spp.*) i otpada u izradu kompozitnog materijala kojim će se zamijeniti sadašnji vrlo otrovni građevinski materijali.“*

„Proizvodnjom reciklata više vrijednosti mogla bi se smanjiti ovisnost o uvozu i pomoći u otvaranju radnih mjesta u okviru lokalne proizvodne prakse.“

„Pristup arhitekata projektima opremanja novih kuća namještajem trebao bi biti kreativniji i izvan okvira te uključivati sastavljanje i kombiniranje obnovljenih komada namještaja.“

(internetske stranice novog europskog Bauhausa, skupljač kratkih priča)

U građevinskoj industriji glavna je poruka izbjegavanje rušenja tako da se usredotoči na sanaciju i adaptivnu prenamjenu starih zgrada.

Rješenja i materijali temeljeni na prirodi neophodni su za novi način razmišljanja u industrijskim ekosustavima. Rješenja kojima je izvor nadahnuća priroda mogu pridonijeti integriranijem i kružnijem pristupu. Na zgrade i industrijske procese trebalo bi gledati kao na dio prirodnog ekosustava. Primjeri kružnih postupaka, proizvodnje reciklata više vrijednosti, izbjegavanja i ponovne upotrebe različitih vrsta otpada mogu se primijeniti drugdje te se njihov razmjer može povećati.

Kad je riječ o urbanoj obnovi ili sanaciji smještaja, potrebno je uzeti u obzir nekoliko ključnih elemenata za integrirani, dugoročni pristup.

„Jedan od najvećih izazova u Flandriji i Europi urbana je obnova postojećih zgrada. U Belgiji je uobičajeno da je privatnih vlasnika mnogo. Zbog toga nije jednostavno pronaći rješenja za obnovu i preuređenje postojeće zgrade u suradnji s privatnim vlasnicima. Kako to možemo potaknuti omogućivanjem privatnim vlasnicima da budu uključeni, da sudjeluju i pronađu načine za preuređenje? Kako možemo prilagoditi sustav uzimajući u obzir belgijske specifičnosti?“

(internetske stranice novog europskog Bauhausa, ulazna točka za unos doprinosa u slobodnom obliku)

Nove tehnike i materijali mogli bi biti izvor rješenja za dugoročnu perspektivu u građevinskom sektoru. Mogu se upotrebljavati i reciklirani materijali ili otpad od rušenja, kao i materijali na biološkoj osnovi za sanaciju u smislu jačanja strukturnog integriteta ili poboljšanja toplinske izolacije starih zgrada. Osim prirodnih i kružnih rješenja, i druge tehnologije i inovacije mogu imati značajnu ulogu, na primjer, povrat topline i energija iz obnovljivih izvora, 3D ispis, alati za prikupljanje i razmjenu podataka za poboljšanu energetska učinkovitost, upotrebu vode i gospodarenje otpadom. Digitalni alati mogu imati djelotvornu ulogu u razumijevanju života zajednica te se njima može poticati suradnja i sudjelovanje zajednice u urbanom razvoju ili dati dobar uvid u potrebe stanovnika u odnosu na njihovo životno okruženje.

Za preobrazbu određenih gospodarskih sektora potrebno je bolje osposobljavanje i prekvalifikacija radne snage u cilju integracije razmišljanja i praksi povezanih s životnim ciklusom u sve dimenzije i procese industrijskog ekosustava. Trebalo bi provesti ponovnu procjenu i dodatno istraživanje troškova neodrživih praksi kako bi se odredili prioriteti i promijenili ciklusi koji čine najviše štete.

Razmišljanje o životnom ciklusu trebalo bi primijeniti na svim razinama: na razini susjedstva radom i ponovnom upotrebom lokalnih materijala, kao što je pretvaranje odbačenih materijala u urbani namještaj ili zajedničke prostore, a na nacionalnoj ili međunarodnoj razini poticanjem promjena u cijelom lancu vrijednosti ključnih industrija.

6. Ideje za djelovanje

Sudionici su istaknuli različite aspekte potrebne za omogućivanje tranzicije i provedbu novog europskog Bauhauasa, od financiranja do umrežavanja i bolje vidljivosti obećavajućih projekata i proizvoda, što se postiže:

Osim tog horizontalnog pokazatelja, neke jasne preporuke za djelovanje dobivene su spajanjem povezanih informacija iz doprinosa.

6.1. Posvećivanje pažnje malim intervencijama

U okviru novog europskog Bauhauasa posebnu pozornost trebalo bi posvetiti djelovanjima i promjenama na razini ulica i susjedstava jer čak i manja djelovanja mogu imati znatan utjecaj. Usto, nitko ne pozna svoja susjedstva kao njihovi stanovnici. Uspješnim manjim projektima usto se snižava prag za promjene: male inicijative već postoje i samo ih treba pojačati. Često je teško prijaviti ih za financiranje sredstvima EU-a zbog načina na koji su osmišljeni pozivi na podnošenje prijedloga.

6.2. Rad na više razina u isto vrijeme

Sve je veća svijest o tome da djelovanja u Europi utječu na ostatak svijeta, ali i obrnuto. Postoji i svijest o međusobnoj povezanosti manjih i većih razmjera i mogućnosti rada prema istim načelima u različitim strukturama. Stoga se očekuje da će razgovor i suradnja u okviru novog europskog Bauhauasa postati globalni, a iz nekih su se doprinosa razvile konkretne ideje u tom području.

6.3. Rad s transdisciplinarnošću za integrirani pristup

Smislena transformacija mjesta ne zahtijeva samo mnogo kompetencija i znanja, već i njihovo uključivanje u transdisciplinarne dijaloge i istraživanja. Često se spominju multidisciplinarni načini rada, ali mnoge priče nadilaze koncept interdisciplinarnosti ili multidisciplinarnosti. Prema njima, istinske inovacije leže u kombiniranju i prihvaćanju pomoći stručnjaka i nestručnjaka kroz njihovo znanje, pri čemu se „djelovanje” i „promišljanje” daje jednaka razina važnosti. U idealnom slučaju tome odgovara rad u sigurnom okruženju na temelju međusobnog povjerenja i suradnje.

6.4. Početak s participativnim pristupom

Uspješno uključivo projektiranje i urbano planiranje trebalo bi početi pozivanjem svih ljudi da sudjeluju u razgovoru. Sudionici su i previše puta napisali da je u tom okviru participativan proces djelomičan ili čak simboličan. Da bi rješenja odgovarala potrebama i mjestu intervencije na najbolji

mogući način, neophodno je pobrinuti se da procesom upravljaju ljudi koji će od njega imati koristi. Među alatima za postizanje većeg sudjelovanja sudionici često spominju skupno financiranje i druge mogućnosti zajedničkog financiranja za građane.

6.5. Inovacije izvan tehnološkog napretka

Potrebna je nova paradigma inovacije kako bi se nadišli strogo tehnološki modeli i postigao skladan odnos između tehnologije i društva. Tehnološke inovacije mogu puno pridonijeti ambiciji u okviru novog europskog Bauhauusa, od pametne upotrebe digitalnih alata do novih materijala. Međutim, utjecaj inovacije ne proizlazi nužno iz noviteta ili same tehnologije: na primjer, inovacijski izazov mogao bi proizaći iz novih industrijskih metoda kojima se smanjuju troškovi, a dostupna rješenja postaju cjenovno pristupačnija, ili iz primjene nove tehnologije i tradicionalnih zanatskih i lokalnih rješenja tako da odgovaraju specifičnim kontekstima ili estetskim odabirima. Područje „umjetnosti i znanosti“ isto je spomenuto kao obećavajuća os za njegovanje šireg pristupa inovacijama.

6.6. Između prošlosti i sadašnjosti

Prepoznavanje i razumijevanje važnosti baštine, lokalnog znanja i tradicije i njihove uloge u oblikovanju održive budućnosti. Potreba za ponovnom procjenom praksi koje su neprikladne za postojeće društvene i ekološke izazove, uzimajući u obzir stare oblike znanja koji bi mogli pridonijeti oblikovanju novih budućih pravaca.

6.7. Novi oblici financiranja

Inovacije mogu biti u obliku financijskih rješenja. Nova javno-privatna partnerstva, drugačije upravljanje projektima, nove mogućnosti kojima će se građanima i manjim poduzećima omogućiti da se više uključe.

7. VII. Zaključak i sljedeći koraci

Faza zajedničkog osmišljavanja bila je prvi važan korak za inicijativu novi europski Bauhaus. Njome se oblikovao njegov identitet u smislu procesa i sadržaja.

U sljedećim fazama u okviru novog europskog Bauhauusa nastaviti će se s participativnim pristupom i radom na produbljivanju osi koje su nastale u okviru faze zajedničkog osmišljavanja. Kako bi se doprijelo do šire publike i postigao još uključiviji pristup, dodatno će se raditi na informiranju ljudi.

Alati koji su se upotrebljavali za prikupljanje iskustava i vizija bili su prikladni s obzirom na ograničenja uslijed pandemije. Međutim, upotrebom digitalnih alata određenim skupinama ili osobama onemogućeno je dijeljenje stajališta. U sljedećim fazama trebalo bi omogućiti postavke i uvjete u kojima će biti moguće raditi s ljudima na terenu.

Zajednica partnera postat će veća i raznolikija, a posebnu pozornost trebalo bi posvetiti partnerima izvan Europe kako bi se oblikovala i ojačala globalna dimenzija inicijative. Tako će se i politički akteri i industrija bolje uključiti kao ključni akteri u omogućivanju transformacije industrijskog ekosustava.

Zahvale

Željeli bismo izraziti iskrenu zahvalnost svim ljudima i organizacijama koji su podijelili izvješća, stavove i stručnost te sudjelovali u organizaciji i razgovorima. Zajedno smo zaslužni za uspjeh ove inicijative.

Izvori

Stranica 3

- Školjka Nautilus © Adobe Stock – Dean Pennala
- Tekstura zelenog lišća © Adobe Stock – Vera Kuttelvaserova
- Pogled odozgo na ljude na travnjaku u parku © Adobe Stock – Watman

Stranica 8

- <https://www.nordicbauhaus.eu/digital-bauhaus#/page=1>
- <https://www.up.pt/neb-goes-south/>
- <https://bauhaus-mar.pt/en/conference/>
- <https://www.janvaneyck.nl/news/het-nieuwe-bauhaus>
- <https://www.activehouse.info/wp-content/uploads/2021/02/Active-House-Newsletter-February-2021.pdf>
- <https://www.daysoforis.com/en/homepage-spring-en/>
- <https://centrumdesignu.gdynia.pl/>
- <https://www.arcticdesignweek.fi/en/>
- https://europa.eu/new-european-bauhaus/events/bauhaus-north-rhine-westphalia-focus-europe_hr
- <https://wood4bauhaus.eu/>
- <https://www.dcci.ie/consumers/blog/new-european-bauhaus>
- <https://www.uni-weimar.de/en/media/news/news/titel/open-call-for-a-new-european-bauhaus-weimar-2/>
- <https://triennale.org/bauhaus>

Stranica 15

- Wunderbugs / © Francesco Lipari
- Tree-House School / © Valentino Gareri
- The Arch / © O.S.T. & Constructlab
- Protegemos las escuelas © Barcelona City Council
- Palaluxottica / © Simone Bossi
- Street Carnival in Clonakilty / © Cork County Council
- UMAR unit / © Empa - Swiss Federal Laboratories for Materials Science and Technology
- Ljuba in Drago / © Ksenja Perko
- Rain gardens at Rundelskatan in Vellinge / © Izvor: edge
- Gyermely / © Balázs Danyi
- © Ireland's Greenest town initiative
- House of Blivande / © Ketter Raudmets
- Backyard / © CC BY-NC-SA In My Backyard - rioneiva.com/nomeuquintal
- Pupils of Sustainable Dream City © Navet Science Center
- Reincarnation project © Akna Márquez
- Proto-Habitat / © Flavien Menu
- 3D printed house / © Izvor: Prvok
- Workshop in Salak / © Keliaujančios dirbtuvės
- Housing solution / © A. De Smet, B. Pak & Y. Schoonjans (KU Leuven Faculty of Architecture), G. Bruyneel & T. Van Heesvelde (Samenlevinsopbouw Brussel), B. Van Hoecke (CAW Brussel)
- Projekthaus Potsdam / © Natalia Irina Roman
- Group using the toolkit / © Dan Lockton
- Shot from the 2019 "Bag from banner recovery" workshop / © Open Design School
- Home for The Homeless © xystudio
- Holmes Road Studios © Peter Barber Architects
- © De Ceuvél
- Domo - sustainable architecture education in secondary school / © Dolores Victoria
- The Salt House © R. Hofmanis